

המחיר והגודל לא קובעים

בלהט הויכוח על הדרך הכלכלית הנכונה לניהול הרפת העתידית, יש לא מעט רפתנים ששכחו כי רק השילוב הנכון בין מודרניזם, טכנולוגיה וכמובן ומה שנקרא, 'רפתנות בסיסית'. יכולים להביא לתוצאה הרצויה. עופר קרול, מנסה לעשות סדר ופוסק "הגודל כמו המחיר לא קובע והנשמה חשובה לא פחות"

עופר קרול

ofer1939@netvision.net.il

נזכור את המאמר כי "אפשר לרמות את כולם אבל לא את בני המעיין". אין קיצורי דרך במזון והוא ככל שיהיה איכותי יותר ואולי מעט יקר יותר כך ההוצאה בפועל תקטן מאחר ומנה מאוזנת בחומרים איכותיים תורמת לעילות ניצול המזון ובכך מנה "יקרה" הופכת להיות זולה. כי המחיר (הגודל) לא קובע.

להביט רק דרך החור של השקל?

לצערי התחרות במשק מתמקדת בעיקר במחיר ולא באיכות. מעטים

כשהחלו להאבס בארץ זבל עופות באופן אינטנסיבי אמר פרץ בן יהושע שמקבל בימים אלה את אות יקר הענף כי "אם זה זול ואני מרוויח יותר אפילו שימותו פרה או שתיים זה כדאי". פרץ איש יקר עתיר נכסים, בעיקר כיום ואבי מרכזי המזון במשק המשפחתי מייצג גישת ניהול של טווח קצר מחד וראייה לטווח ארוך מאידך.

הרפתנות הישראלית נעה בין שתי הגישות של פרץ ללא ציר מרכזי שיודע להסתכל מעט מעבר לאופק.

שנים רבות מתקיים הוויכוח על הדרך הכלכלית הנכונה. יש מי שמייצר את המכסה במספר פרות גדול ובחשיבה תזונתית/בריאותית פשטנית ויש אחרים הרואים בתנובת החלב הגבוהה את העיקר. יש רבים הסבורים כי אין פתרון מרכזי ומבוסס על ידע וניסיון ופונים לדרך הקלה של "לכל אחד האמת שלו".

כמי שעוסק מאז שעמד על דעתו בתזונה וממשק אני מאמין במקצוע. באהבה לבעלי החיים, מנה מאוזנת מהחומרים הטובים והבטוחים ביותר, ניהול נכון של הרכב העדר, תנאי מחיה וטיפול שתוצאתם, תנובת חלב ולא נוזלים. יחד עם פוריות טובה זהו המפתח אליו ראוי להיצמד. המנה (המזון) זהו רכיב ההוצאה הגדול ביותר. מכאן ראוי שתמיד

פוריות בודקים
אצלנו במדדי שיעור
ההתעברות ולא
ההריונות ואת
הכלכלה בודקים
ברמה של עודף
תפעולי ולא רווח
אמיתי, מבלי לרדת
עמוק מדי בבחינה
של הגורמים השונים
בהתאמתם לתנאי
המשק הפרטני

יודעים מהי הפרה או העגל היעילים מאחר וכמעט ואין בקרה על ניצול המזון הפרטני. "העגלים לא יפים" לשאלה כמה אכלו על מנת לייצר ק"ג בשר אין למתלונן תשובה. "השומן ירד" אבל מהו ההפרש הכספי בין ההוצאה להכנסה בזמן נתון לא ממש יודעים ואז כמו מתאגרף שקיבל מכה בפנים יורים לכול הכוונים.

קיימים כמה כללי ברזל שאותם להבנתי חייבים לשמור. מדיניות יובש (קצרה) שתורמת למאזן האנרגיה וההתעברות. המטרה שכמעט ולא ניתנת להשגה היא עדר שנמצא במרחק ממוצע של כ-180 ימי חליבה בכול חודשי השנה.

תמיד נשאף להשאיר בעדר פרות בוגרות ורווחיות יותר ולהיצמד למבנה עדר בו נשמר יחס 2:1 בין פרות למבכירות ואם ניתן אפילו מעט יותר

גידול עגלות קפדני בכל השלבים ורק של העגלות המיועדות לתחלופה מאחר ועגלות עודפות ובייחוד אלו שממליטות בזמן הלא מתאים ובגיל מבוגר מדי יקרות מאד בתחזוקה ועדיף לטפל כראוי באחרות ואת אלו להעביר לפיטום. למדנו שניתן להזריע בפעם הראשונה כשהעגלה הגיעה לגובה של 124-125 ס"מ.

מכאן שמדידה רציפה חיונית להצלחה ובעגלות כגון אלו אין בעיה לעבר אותן כבר בגיל של כ-13 חודש ובתנאים מתאימים של המלטת חורף לייצור חלב קיץ אף בגיל צעיר

יותר. יתכן כי בחליבה הראשונה הן יניבו פחות מחברותיהן אבל הפער ייסגר בתנובת החיים ובעיקר באותו מדד כלכלי שנשכח מאתנו בזמן שרצנו אחרי תנובות גבוהות וזה **החלב ליום כלכלה**.

תמיד נשאף להשאיר בעדר פרות בוגרות ורווחיות יותר ולהיצמד למבנה עדר בו נשמר יחס 2:1 בין פרות למבכירות ואם ניתן אפילו מעט יותר.

שני פרקים בחיי העדר מחייבים את מלא תשומת הלב, גידול העגלות ומדיניות היובש. באם נפעל נכון בשניהם נקבל פרות טובות ופוריות. במזון, עובדים עם מה שיש כי לא תמיד עומד לרשותנו המזון הרצוי אבל ההחלטות חייבות להיעשות ללא פשרות בבניה של מערכת מאוזנת ואפילו היא אינה הזולה ביותר.

מעבר למזונות המקובלים המיובאים מעבר לים ואין לנו עליהם כמעט כל שליטה מסתבר שגם המזונות הגדלים פה יצאו משליטתנו. היבואנים מביאים את הזנים שמתאימים להם וזה נמשך במאבק אין סופי על מועד הקציר והטכנולוגיה הנלוות. בתוך כל אלו נראה לצערי כי אין לרפתנים מעורבות מספקת, לא באיכות ולא במחיר וזה חייב להילקח בחשבון.

בתוך כל האי ודאות הזו אין כנראה מנוס משימוש מושכל בתוספים. החל במשמרי תחמיץ המשך במחסלי/מפרקי רעלנים (בכוונה לא רשמתי סופחי רעלנים כי הם כנראה סופחים גם ויטמינים ומינרלים חיוניים) ובנוסף נראה שיש מקום לתכשירים שמשפרים את מצב התסיסה בכרס ואחרים שתורמים לשימור ושיפור הרמה החיסונית של בעלי החיים.

לחזור לנעול מגפיים

מעט מהמחקר בענף עוסק כיום בממבראנות וסנכרון שזה חשוב ומועיל אבל אין כמעט מחקר בנושאי ממשק ואפילו לא חוקר אחד שעיסוקו בויטמינים ומינרלים. יש סקרים

אבל אין נתוני זמינות. רק לצורך הדוגמה אפשר להציג מחקר שפורסם ב-J.D.SCI בחודש אוקטובר 2014 המראה תרומה חיובית להוספת כרום פרופיונט ליבשות ולאחר ההמלטה בצמצום מופע של דלקת רחם. אין מי שיבדוק ואין מי שינחה. המנה שתכלול "תוספים" כנראה תתייקר אבל כאמור למעלה כשזה יעשה בתבונה תפחת העלות דרך השיפור בנצילות המזון, בריאות ויציבות הייצור.

פוריות בודקים אצלנו במדדי שיעור ההתעברות ולא ההריונות ואת הכלכלה בודקים ברמה של עודף תפעולי ולא רווח אמיתי, מבלי לרדת עמוק מדי בבחינה של הגורמים השונים בהתאמתם לתנאי המשק הפרטני. האמת, אנחנו חיים בבוועה של מכסה ומחיר מטרה ואני חרד לרגע בו נעמוד חשופים לפני השוק "החופשי" ללא כלים מתאימים.

רפת זה ענף המחייב אהבת בעלי החיים, יחד עם חשיבה והתנהגות של רצי מרתון. לאט, התמדה ושמירה על כוון. אין פתרונות פלא קצרי טווח ואם משהו מציע דבר כזה עדיף להימנע. רפתות רבות נוהגות לעשות סיכומים חודשיים, תקופתיים ושנתיים וזה רצוי ומומלץ אלא שפעמים רבות ערפל ההוצאות הנלוות ובעיקר ניהול לקוי של מלאים יחד עם הסתכלות לאחר של השכנים מולידים מסקנות שגויות. דירקטורים רוצים "כסף עכשיו" אבל מי שמבין את הענף חייב ללמוד לחשוב בטווחים ארוכים אחרת יפגע תהליך קבלת ההחלטות. הרפת המודרנית שלנו מלאה בטכנולוגיה, אך דלה לעיתים בהבנת התהליכים ואפילו חסר בה אלמנט הרפתנות הבסיסית. אני מכיר רפתנים שהמחשב שלהם מלא בגרפים ומספרים לרוב. אין לי מילה נגד, אבל ללא המגפיים בין הפרות וללא מפגש יומי בבוקר ובערב איתן זה לא מצליח אבל את זה לצערי רבים השאירו לתאילנדים ודומיהם ושכחו כי רק השילוב בין טכנולוגיה ונשמה רפתנית, יביאו את התוצאה המקווה.

חברת א.ב. מתכננים

**לכבוד הכנס השנתי ה-26 למדעי הבקר
אתכם לאורך כל הדרך!**

דרך מנחם בגין 116, תל אביב, ת.ד. 25256, מיקוד 61251
טל. 03-6233777, פקס. 03-6233700, ronen@abt.co.il

תכשירי תפזול מומלצים להדברת זבובים

סילופליו
***20**

מכיל: 20% Cyhalothrin
להדברת זבובים בסביבת בקר,
צאן ועל סוסים וסביבתם.

סירוקל*

מכיל: 50% Cyromazine
מווסת גדילה (I.G.R.)
להדברת רימות זבובים
במשק חקלאי.

**פרמתרול
פלוס***

מכיל: 11.3% Permethrin
וסינרגיסט 41.7% PBO
להדברת זבובים ברפתות,
לולים ריקים וסביבתם.

רחוב הסוללה 1 א.ת. מערבי בית שמש
טל. 02-9926040, פקס. 02-9926050

מנהל מחלקת תברואה – עובדיה שטח – 052-6594411

מיוצר ומשווק ע"י
תפזול
תעשיות כימיות בע"מ
www.tapazol.co.il